

“สิ้นภาษาไทย ก็สิ้นชาติไทย”

ภาษาไทยของลาว หรือ ภาษาไทยของเรา

เรียบเรียงจากประสบการณ์โดย ...ครูคุณัญญา ชูสกุล

ผู้เขียนกล่าวเช่นนี้เพราะภาษาไทยเป็นของเราทุกคน มิใช่ของครูที่สอนวิชาภาษาไทยจะต้องพยายามอนุรักษ์และใช้ให้ถูกต้อง ทั้งการพูด อ่าน เขียน แต่เป็นหน้าที่ของครูทุกคนที่จะต้องให้ภาษาไทยให้เป็นแบบอย่างแก่เด็กทั้งการพูดและการเขียน ครูพูดไม่มี ร เรือ ครูเขียนผิด จะทำให้เป็นตัวอย่างที่ผิดกับนักเรียนได้ ขอให้ท่านทั้งหลายบอกแก่ตนเองว่า คนไทยมีภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ มีภาษาไทยใช้เป็นคนของตนเอง แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยและให้เห็นวัฒนธรรมความเป็นไทย คนไทยใช้ภาษาไทยเพื่อทำความเข้าใจกัน ถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความรู้สึกหรืออารมณ์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในด้านกรัง ฟัง พูด อ่าน และเขียน คนไทยใช้ภาษาไทยติดต่อสื่อสารระหว่างกัน เป็นแหล่งรวมวิถีชีวิตความเป็นไทย ถ่ายทอดสภาพชีวิตของคนไทยและสรรพวิทยาการต่างๆ นอกจากนี้ภาษาไทยยังใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพทุกสาขาอาชีพ ผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางการใช้ภาษาไทยได้ดีก็จะประสบความสำเร็จในชีวิต มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในสังคมมากยิ่งขึ้น

เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2546 ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย น.ต. กำธน สินธวานนท์ องคมนตรี ได้เป็นประธานเปิดงานวันภาษาไทยแห่งชาติ กล่าวว่า “ภาษาไทยมีความสำคัญต่อชาติ นอกจากภาษาไทยจะเป็นเครื่องหมายแสดงความเป็นไทยแล้ว คนไทยทุกอาชีพ ทุกเพศ ทุกวัยต้องใช้ภาษาไทยในการสื่อสารทั้งในการประกอบอาชีพ การดำรงชีวิตประจำวัน ดังนั้นภาษาไทยจึงมีคุณูปการต่อคนไทยทุกคนและจากพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ว่า “เราโชคดีที่มีภาษาไทยของตนเองตั้งแต่โบราณกาล จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะรักษาไว้...” ซึ่งแสดงว่าพระองค์ทรงห่วงใยที่คนไทยปัจจุบันจำนวนมากใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้องทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน จึงทรงมีพระราชประสงค์ให้คนไทยตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของภาษาไทย และร่วมมือร่วมใจกันรักษาภาษาไทยไว้ให้คงความเป็นเอกลักษณ์ที่ยั่งยืนอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป อีกทั้งภาษาไทยจะไม่มีวันเป็นภาษาอังกฤษได้เพราะเรามีพยัญชนะจำนวนมาก แต่ถ้าภาษาไทยเพี้ยนไปจะทำให้ความงดงามหมดไปด้วย ดังนั้นทุกคนต้องรู้จักใช้คำไทยให้ถูกต้อง”

เวลานี้คนไทยไม่ชอบออกเสียงควบกล้ำ จะออกเสียงเดียวหรือออกเสียง ร ก็หายไป และชอบพูดเสียงเพี้ยน ใช้คำแปลกๆ นักวิชาการชอบพูดไทยคำอังกฤษคำ ควรรู้กาลเทศะว่าพูดในวงวิชาการหรือพูดในที่สาธารณะ เพราะคนส่วนใหญ่ไม่รู้ภาษาอังกฤษ จะสื่อกันไม่รู้เรื่อง เช่น นักการเมือง เพราะถ้าพูดไม่ถูกต้องแทนที่จะดูเก่ง คนที่เก่งและรู้ภาษาอังกฤษดีจะรู้สึกไร้ค่าและสมเพชมากกว่า

ภาษาไทยแม้จะเป็นภาษาพ่อภาษาแม่ แต่เด็กไทยกลับอ่อนภาษาไทย บ้างก็ไม่ออก บ้างก็ไม่เข้าใจความหมาย จึงเป็นเรื่องน่าห่วงกับอนาคตของประเทศที่จะต้องเข้าสู่การแข่งขันในทุกด้านกับนานาชาติ ซึ่ง

ในเรื่องนี้ พลเรือเอก ฐนิธ กิตติอำพน ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้หรือ สปร. กล่าวถึง “เด็กไทยอ่อนภาษาไทย เกี่ยวพันกลายเป็นปัญหาเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ เพราะภาษาคือพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ความหมาย เพื่อต่อยอดการเรียนรู้ไปยังทุกศาสตร์และทุกสาขาวิชา ปัจจุบันพบเด็กไทยส่วนใหญ่เรียนจบชั้นประถมศึกษาแต่ยังอ่านภาษาไทยไม่คล่อง สะกดคำไม่แม่นยำ จึงสื่อสารความหมายที่ลึกซึ้งไม่ได้ ส่งผลให้สมองขาดฐานข้อมูลเบื้องต้นในการคิดเชื่อมโยงและต่อยอดไปสู่การเรียนรู้ศาสตร์อื่นได้อย่างไม่มีประสิทธิภาพ” ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กไทยอ่อนด้านภาษา คือ กระบวนการสอนของพ่อแม่หรือมาจากครอบครัวเป็นสำคัญและครูผู้สอนในปัจจุบันที่ไม่ได้ให้ความสำคัญในการอ่าน เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ครอบครัวที่มีปัญหาในด้านต่างๆ เด็กไม่มีผู้ดูแล รวมถึงครูไม่สามารถเป็นตัวอย่างในการใช้ภาษาให้ถูกต้อง เพราะครูไม่รู้ ไม่มีพื้นฐานในการใช้ภาษาเหมือนกัน

แนวทางแก้ไขปัญหามาจากการสัมมนาทางวิชาการเรื่องปัญหาการเรียนการสอนและการใช้ภาษาไทย ในปัจจุบัน พ.ศ. 2551 มีการนำเสนองานวิจัย เรื่องนโยบายเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนและการใช้ภาษาไทยในปัจจุบัน ด้านหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนและการใช้ภาษาไทยในปัจจุบัน ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ปัญหาหลักสูตรไม่สอดคล้องกับเนื้อหาแต่ละชั้นปี ควรจัดหลักสูตรให้เหมาะสมและให้ความสำคัญกับภาษาไทยให้มากขึ้น และควรจัดหลักสูตรให้มีเนื้อหาที่เน้นการใช้ภาษาไทยให้เข้มข้นและจริงจังในทุกๆสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน ประชาชน จากผลการวิจัยกลุ่มตัวอย่างเสนอแนะว่า ควรทบทวนหลักสูตรการศึกษาระดับต้นใหม่ให้เหมาะสมกับการเรียนของเด็ก หากหลักสูตรกำหนดเนื้อหาให้นักเรียนมากเกินไป ทำให้การเรียนในแต่ละเรื่องผิวเผินมากไม่มีโอกาสจะลึกและฝึกทักษะอย่างแท้จริง โดยเฉพาะชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ควรเน้นหลักภาษาให้มาก เพราะนักเรียนจะต้องอ่านคล่อง เขียนคล่อง แต่หลักสูตรเน้นการเขียนซึ่งนักเรียนจะไม่ได้อะไรเลย เพราะยังอ่านไม่คล่องเขียนไม่คล่อง นอกจากนี้หนังสือเรียนยังมีเนื้อหาเข้าใจยาก แบบฝึกหัดยากและไกลตัวเด็ก ทำให้นักเรียนไม่ยอมอ่าน จึงควรมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการและปรับปรุงวิธีการเรียนการสอนภาษาไทย และทุกๆรายวิชาใหม่หมด

ดังนั้นการเรียนภาษาจึงเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะเชื่อมโยงไปสู่ความเข้าใจในวิชาอื่น คนทั่วไปไม่ค่อยทราบความสำคัญของภาษา จึงละเลยไม่เห็นความสำคัญของการเรียนวิชาภาษาไทยและมุ่งไปเรียนวิชาอื่นมากกว่า สำหรับกุญแจสำคัญที่จะทำให้เด็กเก่งภาษา คือ ต้องเปิดโอกาสให้เด็กได้รู้ ได้เห็น ได้สัมผัสคน สัตว์ สิ่งของ หรือเหตุการณ์ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ หรือการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ โดยการจัดการเรียนรู้อย่างสมวัย

